

Temeljem članka 3. Pravilnika Komisije za vodiče HPS-a i članka 12. Programa školovanja u Vodičkoj službi HPS-a, nakon analize rezultata primjene Programa školovanja u Vodičkoj službi HPS-a, Komisija za vodiče HPS-a 10. prosinca 2016. donosi:

PROGRAM ŠKOLOVANJA VODIČA NA LEDNO PENJANJE (E STANDARD)

Opseg standarda

Standard »Vođenje na ledno penjanje« (E standard), **obuhvaća:**

- penjanje zaleđenih slapova
- *abseil* kao način povratka iz zaleđenih slapova.

Ovaj standard **ne obuhvaća:**

- višednevne ture
- kretanje po terenima na kojima postoji umjerena ili veća opasnost od lavina (opasnost 2. ili višeg stupnja)
- kretanje orijentacijski zahtjevnim terenom
- kretanje ledenjacima
- kretanje u visokogorju
- kretanje na skijama.

Opis terena

Teren E standarda čine smjerovi koji nastaju zaleđivanjem tekuće vode koja natapa strmo, najčešće stjenovito pobočje pri niskim temperaturama. Led koji tako nastaje naziva se **vodeni led**, a smjerovi koje tvori vodeni led nazivaju se **zaleđeni slapovi**.

Ocjenjivanje zahtjevnosti terena

Zahtjevnost terena opisuje se kanadskom dvodijelnom ljestvicom.

- Prvi dio čini ocjena između I i VII koja predstavlja **ozbiljnost ture** te uzima u obzir karakteristike kao što su izloženost objektivnim opasnostima (lavine, ledenjačke pukotine, seraci, odroni kamenja...), duljinu smjera, pristupa i silaza, orijentacijske izazove, izoliranost, nadmorsku visinu, mogućnosti povlačenja/spašavanja i drugo. Prema definiciji opsega standarda teren E standarda ograničen je ocjenom ozbiljnosti ture II ili nižom.
- Drugi dio ljestvice je tzv. *water ice* (WI) ocjena između WI1 i WI7 koja predstavlja **teškoću napredovanja** u vodenom ledu.

Osposobljenost vodiča

Vodič na ledno penjanje osposobljen je:

- na siguran način osobe odgovarajuće osposobljenosti voditi terenom i u uvjetima E standarda
- brzo, efikasno i na siguran način ovladati situacijama koje proizlaze iz neočekivane ozljede i/ili nemogućnosti vođene osobe da nastavi s bilo kojim dijelom ture
- produktivno komunicirati s vođenom osobom u svakoj situaciji.

Osposobljenost vođene osobe

Na ledno penjanje može biti vođena osoba koja posjeduje odgovarajuću psihofizičku spremnost. Dodatno, vođena osoba mora biti osposobljena:

- na siguran način osiguravati penjača u vodstvu
- na siguran način koristiti svu tehničku penjačku opremu potrebnu na turi
- komunicirati s penjačem u vodstvu prema prethodno dogovorenom komunikacijskom obrascu.

Prije nego li vodič povede vođenu osobu na turu, osposobljenost vođene osobe mora biti utvrđena praktičnom provjerom u kontroliranim uvjetima. Osoba koji ne zadovolji prilikom ove provjere **ne smije sudjelovati na turi**.

Oprema za vođenje na ledno penjanje

Ovdje je definirana minimalna penjačka oprema vodiča i vođene osobe na vođenim turama terenom i u uvjetima E standarda. Ostala osobna oprema nespecifična za teren i uvjete E standarda ovdje nije definirana, no podrazumijeva primjerenu odjeću, obuću, hranu, piće, pribor za prvu pomoć, čeonu svjetiljku, mobilni telefon i svu ostalu opremu potrebnu za boravak u prirodi.

Tablica E.1. Oprema za vođenje na ledno penjanje

	oprema vodiča	oprema vođene osobe
penjački pojas	+	+
penjačka kaciga	+	+
penjačko uže	+	
ledni alati (par)	+	+
penjačke dereze	+	+
kompleti (odgovarajući – kratki, produživi, amortizirajući)	dovoljan broj	
karabineri s maticom	8 kom	2 kom
ledni vijci (uključujući dulje za abalakov-sidrišta)	dovoljan broj	
spravica za osiguravanje i <i>abseil</i> tipa Reverso ^a	+	+
šivena gurtina dužine 60 cm	2 kom	
šivena gurtina dužine 120 cm	5 kom	
zamka promjera 6 mm, dužine 1 m, povezana u omču	2 kom	
zamka promjera 6 mm, dužine 5 m, povezana u omču	1 kom	
zamka promjera 6-7 mm za <i>abseil</i> -sidrišta	dovoljna dužina	
kuka za izradu abalakov-sidrišta	1 kom	
nož	1 kom	

^a spravica tipa Reverso = bilo koja spravica koja prima dva pramena užeta i nudi pasivan *auto-block* način osiguravanja drugog penjača (npr. Petzl Reverso, Black Diamond ATC Guide, Cassin Piu)

Tečaj za vodiča na ledno penjanje

Provodi se **dva dana**.

Tečaj je namijenjen penjačima koji već vladaju svim znanjima i vještinama nužnima za sigurno penjanje zaleđenih slapova te žele svoje vještine i znanja nadograditi vodičkim elementima u uvjetima E standarda.

Tečaj treba kandidatima pružiti vještine i znanja potrebne za sigurno vođenje na ledno penjanje.

Tečaj organizira Komisija za vodiče Hrvatskog planinarskog saveza.

Uvjeti za pohađanje tečaja

- članstvo u HPS-u, dokazuje se članskom iskaznicom s ovjerenom markicom za tekuću godinu
- članstvo u matičnoj stanici vodiča u tekućoj godini
- uspješno završena zimska alpinistička škola u HPS-u ili stručni naziv »alpinist«
- uspješno završen tečaj za vodiča D standarda
- barem 5 različitih zaleđenih slapova minimalne ocjene WI4 i minimalne visine 100 m, ispenjanih u posljednje tri sezone
- uplaćena kotizacija Hrvatskom planinarskom savezu.

Program tečaja

Sastoji se od vodičkih tehnika koje se obrađuju u sklopu praktične cjeline »Vođenje na ledno penjanje«. Neposredni način izvođenja penjačkih tehnika mora biti usklađen s aktualnim uputama i preporukama Komisije za alpinizam HPS-a.

Praktična cjelina »Vođenje na ledno penjanje«

- Tehnike penjanja leda – poduka vođene osobe
- Priprema vođene osobe za *abseil* i *abseil* s vođenom osobom s improviziranog sidrišta u ledu
- Priprema *abseil* piste za vođenu osobu
- Postupak u slučaju onesposobljenosti vodiča – poduka vođene osobe.

Ispit za vodiča na ledno penjanje

Provodi se **dva dana** tijekom jednog vikenda. Vodič koji uspješno položi ispit osposobljen je za vođenje na ledno penjanje, tj. vođenje terenom i u uvjetima E standarda.

Provjera vještina i znanja obuhvaća sve teme iz programa tečaja za vodiča na ledno penjanje. Dodatno, provjera vještina i znanja neizbježno (automatizmom) zahvaća i teme iz drugih programa osposobljavanja, ako su ta osposobljavanja uvjet za pohađanje tečaja za vodiča na ledno penjanje (osposobljavanja za vodiča A, C i D standarda, ljetna i zimska alpinistička škola).

Vještine i znanja kandidata provjerava ispitivač kojega kandidatu dodjeljuje voditelj ispita. Ispitivač na ispitnoj turi ima ulogu kandidatove vođene osobe. Na ispitnoj turi ispitivač posebno prati i ocjenjuje psihofizičku spremnost kandidata, njegovo snalaženje u ledu, suverenost pri samom penjanju, kvalitetu komunikacije s vođenom osobom, elemente koje je kandidat odradio osobito dobro ili manje dobro, eventualne sigurnosne propuste koje je učinio te vodičke kvalitete kandidata u cijelosti, onako kako one dolaze do izražaja na terenu i u uvjetima E standarda.

Ispitna ocjena obuhvaća ocjenu osposobljenosti kandidata za samostalno i sigurno vođenje na terenima i uvjetima koji su opisani standardom.

Ispit organizira Komisija za vodiče Hrvatskog planinarskog saveza.

Uvjeti za prijavu kandidata na ispit

- članstvo u HPS-u, dokazuje se članskom iskaznicom s ovjerenom markicom za tekuću godinu
- članstvo u matičnoj stanici vodiča u tekućoj godini
- položen ispit za vodiča D standarda
- uspješno završen tečaj za vodiča E standarda
- barem 5 različitih zaleđenih slapova minimalne ocjene WI4 i minimalne visine 100 m, ispenjanih u posljednje tri sezone, u potpunosti u vodstvu.

Nastavni kadar

Voditelj tečaja/ispita može biti isključivo vodič instruktor E standarda.

Demonstratori vježbi (pri tlu, u smjeru) mogu biti:

- vodiči instruktori E standarda
- licencirani vodiči E standarda (prema uputama voditelja tečaja).

Ispitivači na ispitnoj turi mogu biti:

- vodiči instruktori E standarda.

Za provjeru usklađenosti neposrednog načina izvođenja penjačkih tehnika s aktualnim uputama i preporukama Komisije za alpinizam HPS-a nadležan je **instruktor alpinizma**.

Minimalni omjer broja demonstratora prema broju polaznika tečaja je 1:2. Na ispitnoj turi svakom kandidatu dodijeljen je jedan ispitivač.

Stručno usavršavanje, licenciranje

Uređeno je dokumentom: Postupak licenciranja vodiča.

Stručno osposobljavanje vodiča instruktora E standarda

Uređeno je dokumentom: Program osposobljavanja vodiča instruktora.

Literatura

Kao osnovna nastavna literatura za osposobljavanje vodiča C standarda koriste se sljedeća izdanja:

- A. Čaplar, *Planinarski udžbenik*, HPS
- R. C. Eng (Editor), *Mountaineering: The Freedom of the Hills*, Mountaineers Books, osmo ili novije izdanje
- Pit Schubert, *Nevarnosti v gorah*, PZS
- J. Long, B. Gaines, *Climbing Anchors*, Falcon Guides, treće ili novije izdanje
- A. Tyson, M. Loomis, *Climbing Self Rescue: Improvising Solutions for Serious Situations*, Mountaineers Books
- W. Gadd, *Ice & Mixed Climbing: Modern Technique*, The Mountaineers Books
- J. Blanc-Gras, M. Ibarra, *The art of ice climbing*, Blue Ice Press